

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Aseri maastikukaitseala
2026
Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Aseri maastikukaitseala
KKR kood	KLO1000592
Asukoht (maakonnad)	Lääne-Viru maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2007
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	3
sihtkaitsevööndite kogupindala	526,8 ha
piiranguvööndite arv	2
piiranguvööndite kogupindala	84,3 ha
IUCN kategooria(d)	Ib, IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Aseri loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	611,1
Maismaa pindala (ha)	609,1
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	76,6
Kaitsekorralduskava nimi	Aseri maastikukaitseala, Kalvi hoiuala, Arupealse hoiuala kaitsekorralduskava
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2011-2020
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2026
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	01.04.2026
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Kaitsekorralduskava tegevuste periood lõppes 2020. aastal. 2024. aastal kinnitati Keskkonnaameti peadirektori asetäitja korraldusega 2011. aastal kinnitatud kava uuesti kuni selle uuendamiseni. Tegevuste mõttes on kava ajakohane ka hindamise ajal 2026. aastal.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud <50% väärtustest	kaitsekorralduskava, EELIS	2007. a kinnitatud määruse järgi on kaitseväärtuseks 13 liiki, kellest viie kohta olid andmed olemas (kaardistatud kasvukoht). Kaitsekorralduskava tabelis 3 on Aseri maastikukaitsealal olevate liikide loetelu, kuid kuna see on kokku pandud ka selliste andmete pealt, mis ei täpsusta asukohta (kasvukoht pole teada) või seisundit, ei loe hindaja nende liikide esinemist kindlaks tehtuks. Kindlaks tehtuks loeb hindaja kaitsekorralduskava koostamise ajal EELISes olevad leiukohad või inventuurist tulevad andmed. Kindlaks tehtuks võib lugeda hariliku ungrukolla, laialehise neiuvaiba, metskuukressi, roomava öövilke ja soo-neiuvaiba andmed.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitseesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	kaitsekorralduskava	2007. a kinnitatud määruse järgi on kaitseväärtuseks 12 loodusdirektiivi elupaigatüüpi. Kolme elupaigatüüpi (6270*, 6430, 9070) kohta on kirjas, et neid alal tegelikult ei ole.
planeerimine	seisund	Milline oli liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	13 kaitseväärtuseks määratud liigist viie (hariliku ungrukolla, laialehise neiuvaiba, metskuukressi, roomava öövilke ja soo-neiuvaiba) andmed võib lugeda usaldusväärseks.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	seisund	Milline oli elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	2009. a tegi OÜ Metsaruum metsade takseerikirjeldused ja tõi välja elupaigatüüpide pindalad, kuid inventuur ei määranud elupaigatüüpide seisundit. Inventuur tõestas, et mõned elupaigad EELISes on valesti määratud. Rannikelupaikadel oli määratud vaid looduskaitseline seisund, teisi näitajaid mitte ja neid kaitsekorralduskava koostamise ajal üle ei hinnatud. Pärandniitude kohta on kaitsekorralduskavas kirjas, et neid tüüpe, mis on määrusega (kaitse-eeskirjaga) pandud kaitseväärtuseks, alal ei ole. Rabade ja pangametsade andmed võib lugeda kvaliteetseks.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	On tuvastatud mõned andmelüngad, kuid nende lünkade täitmise vajadus ei ole selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Segadus on elupaigatüüpidega (eri allikates erinevad andmed), kuid nende inventeerimist kaitsekorralduskavaga ei planeerita.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	kaitsekorralduskava, EELIS	2024. a tehti metsa- ja sooelupaikade inventuur. Ülevaatamist, korrastamist vajavad pärandniitude ja rannikelupaikade andmed.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei kasutata mõistet "survetegur", kasutatakse "mõjutegur" ja "ohutegur". Enamasti tuleb selgitavast tekstist välja, kas mõjutegur on teoreetiline või realselt mõjuv. Survetegurid on tuvastatud 52% (protsendi arvutamisse ei ole kaasatud neid elupaigatüüpe, mille kohta on kaitsekorralduskavas kirjas, et neid kaitsealal ei ole). Elupaigatüüpidel on survetegurid tuvastatud, liikidel enamasti mitte ja pole ka öeldud, et survetegurid puuduvad.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Hindamisel on lähtutud järgmisest juhiseist: "Kuni ühtlustatud survetegurite määramise meetoodika välja töötamiseni saab piisavaks lugeda üldiseid kirjeldavaid hinnanguid."
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	inimtekkelised veerežiimi muutused; Rannikulähedastel aladel on probleemiks maastikusõidukiga sõitmine metsas ja rannas, ebaseaduslikud lõkkekohad, prügistamine, tallamine.; rohuhaade hülgamine	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	kuivendamine, turba kaevandamine; Rannikulähedastel aladel on probleemiks maastikusõidukiga sõitmine metsas ja rannas, ebaseaduslikud lõkkekohad, prügistamine, tallamine.; pärandniitude hoolduse lakkamine
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljastpoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	kaitsekorralduskava	Alaspetsiifilisi eesmäärke pole seatud kahelehiselise käokeeleele, karukollale, pruunikale pesajuurele ja roomavale öövilkele. Lisaks ei ole eesmäärke seatud määrusega kaitseväärtuseks olevatele pärandiidutüüpidele (6270*, 6430, 9070), kuid nende kohta on kaitsekorralduskavas kirjas, et neid tüüpe kaitsealal pole. Kava järgi on kaitsealal puisniit, millele on eesmärk seatud.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovivat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetsed eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	kaitsekorralduskava	Konkreetsed eesmärgid on seatud 68% kaitseväärtuseks olevatest elupaikadest ja liikidest. Vastavalt juhisele on sinna arvestatud ka liigid, kelle eesmärk on "populatsiooni säilimine". Osaliselt ei ole eesmärgid SMART.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Jah	kaitsekorralduskava	Eesmärgid on seatud pärandkultuuriobjektidele.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmäärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Kaitsekorralduskavas on eesmärgid seatud puisniitudele (6530*), püsitaimestuga kivirandadele (1220), karulaugule, kahkjaspunasele sörmkõpale ning üldiselt kaitsealustele linnu-, sambla- ja samblikuliikidele.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Vajalik on puisniitude taastamine ja hooldamine, Rannu raba taastamine, matkaraja rajamine.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei (teadaolevalt on vajadus tegevusteks väljaspool piire, kuid neid ei ole kavandatud)	kaitsekorralduskava, EELIS, hindaja teadmised	Märjad elupaigatüübid vajaksid seisundi parandamiseks kraavide sulgemist kaitseala piiril ja selle vahetus läheduses. Seda kaitsekorralduskavas ei käsitleta ja kuna kraavid kuivendavad eraomandis olevaid põllumajandusmaid, ei ole nende sulgemine tõenäoliselt reaalne. Kuid kaitsealal olevate loodusväärtuste seisundit selline tegevus parandaks.
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	Keskkonnaameti piirkondlik spetsialist, hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	kaitsekorralduskava, EELIS	
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	Vajalik on viia läbi rannikuelupaikade inventuur, millele peab eelnema vastava meetodika kinnitamine. Kestla soo (Rannu raba) taastamise tulemuslikkuse hindamiseks on vaja läbi viia kavandatud seired.	EELIS, hindaja arvamus	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	EELIS, Keskkonnaameti dokumendihaldussüst eem	Lähtuvalt inventuuride tulemustest on töös kaitseväärtuste (määruses kaitse-eesmärkide) muutmine.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Toimus avalik koosolek.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	Keskkonnaameti piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Ranna raba (Kestla soo) taastamise kava koostas pädev asutus (Eesti Märgalade Ühing), kohalikele toimus tegevusi tutvustav avalik koosolek, tööde tegemist koordineerisid RMK spetsialistid.
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	Keskkonnaameti dokumendihaldussüst eem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Raba taastamistöde lähedal maid omavad inimesed olid alguses umbusklikud, kuid piisas selgitustest. Konflikte ei olnud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistöde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud taastamistöde ei ole rakendatud	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF), EELIS toetuste andmekiht	Kaitsekorralduskavas on planeeritud 5,5 ha puisniitude taastamine, taastamistöde ei ole tehtud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistöde ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud taastamistödest on ellu viidud.	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF)	Kaitsekorralduskava näeb ette Rannu raba (Kestla soo) veerežiimi taastamise (kraavide sulgemise, puude raie) - tööd on tehtud vastavalt taastamisprojektile.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistöde ellu viimise seis?	Ükski planeeritud hooldamistöde ei ole rakendatud	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF), EELIS toetuste andmekiht	Kaitsekorralduskava näeb ette 5,5 ha puisniitude hooldamise - neid pole üldse hooldatud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole planeeritud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole planeeritud.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	Puisniite ei ole taastatud ega hooldatud, põhjus huviliste puudumine. Tehtud ei ole Kestla soo taastamise tulemuslikkuse seiret, põhjus tõenäoliselt rahapuudus (taastamiskavas planeeritud seired on mahukad ja kallid). Uut kaitse-eeskirja eelnõud ega Kestla soo linnustiku inventuuri pole tehtud, avalikkusele suunatud artikleid pole kirjutatud, kuid neid tegevusi ei peeta kaitsekorralduskava tööplani vahehindamise alusel enam vajalikuks.	kaitsekorralduskava, EELIS, KESE, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, külastustaristu virtuaalkontor, Aseri maastikukaitseala, Kalvi hoiuala ja Arupealse hoiuala kaitsekorralduskava 2011-2020 tööplani täitmise vahehindamine ja eelarve 2016-2020	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	kaitsekorralduskava, EELIS, KESE, eElurikkus, Aseri maastikukaitseala, Kalvi hoiuala ja Arupealse hoiuala kaitsekorralduskava 2011-2020 tööplani täitmise vahehindamine ja eelarve 2016-2020	Tehtud ei ole Kestla soo taastamise tulemusseiret. Vastamisel protsendi arvutamises ei ole arvestatud esialgu kavandatud Kestla soo linnustiku inventuuriga, mis on tegemata. Esialgu kavandati see 2014. aastasse, kuid tööplani täitmise vahearuandes on kirjas, et tegemist on III prioriteediga tööga, mis kaitseväärtuste seisundi kohta infot ei anna ja uueks eelarveperioodiks (2016-2020) seda enam ei kavandatud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	Tehtud on kaitsekorraldusperioodi II etapi (2015-2019) tegevuskava ja eelarve täpsustamine. Uut kaitse-eeskirja pole menetletud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	külastustaristu virtuaalkontor, hindaja kohapealne vaatlus, kaitsekorralduskava, Kalvi hoiuala ja Arupealse hoiuala kaitsekorralduskava 2011-2020 tööplani täitmise vahehindamine ja eelarve 2016-2020	Matkarada on rajatud, tähised on paigaldatud ja korras. Lõkkekohad ja nende lähedal olnud infotahvlid, mida esialgu planeeriti hooldada, on likvideeritud. Esialgu kavandati avalikkusele suunatud artiklite jms avaldamist, seda pole tehtud ja kaitsekorralduskava tööplani täitmise vahehindamises seda enam uuesti ei planeerita.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Selliseid tegevusi ei ole tehtud.	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF)	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) (suunis)liikide seisund on stabiilne või paranenud.	EELIS, KESE	Hinnangud põhinevad peamiselt 2024. a MTÜ Eesti Orhideekaitse Klubi tehtud ülepinnalisel inventuuril. 13 kaitseväärtuseks olevast liigist on soodsas seisundis 8, kahe liigi seisund on halvenenud ja kolme liiki, keda ei leitud, pole ka varem registreeritud.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	Halvenenud on hariliku ungrukolla seisund (EELISes 2008. a registreeritud 2 kasvukohta, ühes 2024. a enam ungrukolda ei leitud, teises on arvukus oluliselt vähenenud). Sookäppa 2024. a ei leitud, 2014. a leiti 2 isendit ja 2002. a 20.	EELIS, KESE	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	2024. a inventuuri alusel on ungrukolla kasvukoht liigile sobiv ja hooldustöid pole vaja planeerida. Arvukuse vähenemise põhjused pole teada. Sookäppa halvenemise põhjusena toob 2024. a aruanne puistu tihenemise, kuid ei anna soovitusi seda hõrendada, siiski võiks seda kaaluda.	EELIS, KESE, Aseri maastikukaitsealal paiknevate kaitstavate taimeliikide leiukohtade inventuuri aruanne, MTÜ Eesti Orhideekaitse Klubi, 2024.	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	EELIS, KESE	Metsaelupaikade seisund tervikuna on paranenud, pärandniitude oma halvenenud, rannikuelupaikade seisund on andmete puudumise tõttu teadmata, raba ja paljandite seisund vähemalt stabiilne.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Halvenenud on pärandniitude seisund, sest neid ei hooldata. Segadus on rannikuelupaikadega, esialgsed määrangud on kaheldava kvaliteediga ja uuemaid inventuure pole tehtud.	EELIS, ortofoto, loodushoiutööde ja toetuste andmed	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Pärandniite tuleb nende seisundi parandamiseks taastada ja hooldada. Selgeks tuleb saada rannikuelupaikade andmed, st neid tuleb inventeerida (hetkel puudub kinnitatud inventeerimise metoodika).	hindaja teadmised	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	Keskonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Aseri maastikukaitseala hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,16 (keskmine).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on stabiilne	Keskonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Aseri maastikukaitseala sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 51,49 (keskmine).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	OKAS, vääртеomenetluse portaal, hindaja välitöö	Mustametsa sihtkaitsevööndit läbival matkarajal on maastikusõidukiga sõitmisest tekkinud suured roopad.
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Jah, rikkumistel on võimalik (oluline) mõju kaitseväärtustele	hindaja hinnang	Sihtkaitsevööndi metsa looduslikkust ja pinnast on kahjustatud.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Jah	Riigi Teataja, EELIS, hindaja arvamus	Sellele küsimusele vastamisel ei ole arvestatud, kas kaitseväärtused (määruses kaitse-eesmärgid) on sobivad, sest sellele vastamiseks on järgmine küsimus.
väljundid	tulemused	Kas määruses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei, kuid kaitse-eeskirja/määruse muutmine on juba töös	Riigi Teataja, EELIS, Keskonnaameti dokumendihaldussüsteem	Muuta tuleks nii elupaikade kui liikide loetelu, mis on määrusega kaitse-eesmärgiks. Eemaldada tuleb need, mida kaasaegsete inventuuride alusel kaitsealal pole (2110, 6270*, 6430, 9070, karukold, metsõunapuu, pruun raunjalg, sookäpp). Eesmärkide muutmiseks on Keskonnaamet koostanud Vabariigi Valitsuse 107 määruse muutmise eelnõu.
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Tähelepanekud puuduvad		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	104	68	65,4%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	9	50,0%
Survetegurid (planeerimine)	9	4	44,4%
Eesmärgid (planeerimine)	12	10	83,3%
Meetmed (planeerimine)	9	6	66,7%
Sisendid (rakendamine)	9	7	77,8%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	18	10	55,6%
Tulemused (väljundid)	20	13	65,0%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	48	29	60,4%
Rakendamine	15	13	86,7%
Väljundid	38	23	60,5%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärgi.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heitel vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdroloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate= U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX